

Het brood dat wij breken is de gemeenschap met het lichaam van Christus. Neemt, eet, gedenkt en gelooft het dierbaar lichaam van onze Heere Jezus Christus verbroken is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

De beker der dankzegging die wij dankzeggende zegenen is de gemeenschap met het bloed van Christus, Neemt, drinkt allen daaruit, gedenkt en gelooft dat het dierbaar bloed van onze Heere Jezus Christus vergoten is tot een volkomen verzoening van al onze zonden.

De Bruidegom en de bruid

1 de bruidegom geeft

2 de bruid neemt

Gemeente

De bediening van het Heilig Avondmaal. Aan de tafel zitten zij die aangaan. En anderen kijken. Zij die aan een andere tafel aangingen, zij die niet aangaan, jongeren en kinderen. Kijken hoe het brood gebroken wordt en rondgaat. Hoe de beker gezegend wordt en rondgaat. Tot driemaal toe, drie tafels. En als kerkenraad en kerkrentmeesters hebben we ook bewust de tafels groter gemaakt zodat het 3 tafels zijn gebleven. Maar toch.....je aandacht kan soms zomaar ergens anders heengaan. Aan de tafel, als je soms ziet dat iemand al direct het psalmboekje pakt, maar zeker als je toekijkt, je gedachten gaan zomaar ergens anders heen. Misschien dat je je smartphone zelfs bekijkt tijdens een tafel.

Onze gedachten dwalen makkelijk af tijdens de bediening. Aan de ene kant is dat diep verootmoedigend voor ons en klaagt ons dat aan. Want er zijn heus wel dingen in ons leven waar we wel de aandacht bij kunnen houden. Dan vliegt de tijd. Een sport die je interesseert, een film die je aanstaat, een gesprek over iets wat met je beroep te maken heeft, je dwaalt echt niet af. Nou al voorbij? Denk je aan het eind. En als de HEERE onze aandacht vraagt en de dingen van Zijn genade en Koninkrijk laat zien en horen, dan kunnen we er onze gedachten niet bijhouden. Diep verootmoedigend. De dingen van God, de dingen die onze zaligheid raken zijn we eerder zat en op uitgekeken dan dingen van de aarde, van dit leven en soms nog puur zondig ook.

Aan de andere kant is ook een punt om bij stil te staan: wat gebeurt er eigenlijk aan de tafel? Hoe meer inzicht we daarin hebben, hoe beter dat het is. En dan zouden we om te beginnen kunnen zeggen: in het Heilig Avondmaal doet de Bruidegom Zijn bruid de trouwring om. Dat gebeurt bij elk huwelijk. Eerst geeft de bruidegom zijn bruid het ja-

woord. Dan is het beloofd. En even later doet de bruidegom zijn bruid de trouwring om. Dat is een bevestiging van het ja-woord. Ik ben je bruidegom, ik blijf je trouw, ik heb mijn ja-woord gegeven. Echt waar. Daarmee verzegelt de bruidegom zijn liefde en trouw.

Dat doet de hemelse Bruidegom in het Heilig Avondmaal bij Zijn bruid. Hij doet de ring om haar vinger. Ik heb je lief. Met eeuwige liefde. Ik blijf je trouw tot in het uur van uw dood. Ik zal je tot Mij nemen in eeuwigheid. Dat doet Christus aan Zijn tafel. Opdat Zijn bruid daar niet aan zal twijfelen. Daar nooit aan zal twijfelen. Dat is rijk en heerlijk! Dat te mogen ontvangen. Om te beginnen zijn wij heel dankbaar dat bijna heel de kerkgaande gemeente dan ook in de dienst is. Met de jongeren en kinderen. Dat bewijs van de liefde van de Bruidegom. Als het goed is zou je zeggen: het is ontvangen of verlangen. Ontvangen van die ring, van die tekenen van Zijn liefde omdat je weet dat je Zijn bruid bent. Of verlangen, verlangen dat het ook u zal gaan gelden, verlangen daar ook bij te mogen horen. Als jongere, als kind, van jongs af aan: verlangen daar ook eens bij te mogen horen. Je schrikt er toch van als je zou bedenken dat je geldt: kan me eigenlijk niks schelen. Of ik bruid ben of niet van Christus. Kan er me niet druk om maken. Zo ingepalmd door de duivel. Zo afgestompt door satans invloed. Dat je je drukker maakt om tien euro dan om het bruid van Christus zijn.

Zo komt het ook nu duidelijk voor ons te staan: ben ik bruid van Christus of niet? Als ik dat zijn mag, hoe zal ik afblijven? Dan heb ik te zorgen dat ik aan kan gaan. Dat de Bruidegom Zijn bruid niet missen zal. Ze wilde geen ruzie bijleggen, ze wilde geen zonde belijden en daarom komt ze niet. Wat erg: als de bruid niet aan gaat! Maar ook weer andersom: als iemand die geen bruid is, doet alsof. Er komt zomaar een vrouw naar voren op het gemeentehuis om zich aan te bieden voor de ring. Wat zal de bruidegom denken? Hoe durf je.... Je bent niet mijn bruid en toch doe je alsof je het wel bent. Hoe durf je: geen bruid van Christus zijn en je toch de ring om laten doen. Daarmee eet en drink je jezelf een oordeel.

Maar het is een bijzondere ring. De ring is een stukje brood en een beker met wijn. Een maaltijd. En dan is het wel duidelijk: daar moet een diepere bedoeling in en achter zitten. Want als je zou kijken wat voor ogen is dan is het wel een hele schamele maaltijd. Elke keer dat je thuis eet, eet je meer en meestal ook lekkerder. Wat is nou één stukje

brood. Wat is nou één slok wijn? Elke zondagmiddag zet je moeder lekkerder eten op tafel. Wat is dan het bijzondere van brood en wijn bij het Heilig Avondmaal?

Dat wordt gezegd in wat we de instellingswoorden noemen. Er wordt iets gezegd over het brood en over de beker met wijn. Van het brood wordt gezegd dat het het brood is dat wij breken en dat de gemeenschap is met het lichaam van Christus. En van de beker dat het de beker der dankzegging is en de gemeenschap met het bloed van Christus. Dat maakt het zo bijzonder!

1 de Bruidegom geeft

Het brood dat wij breken. Hij stierf. Maar het brood dat gebroken wordt geeft nog iets aan: Hij stierf met geweld. Breken. Dat ziet op pijn doen, bezeren, kwetsen. Dat ziet op verbrijzelen. Hoe het lichaam van de Heere Jezus verbrijzeld werd. Dat is gebeurt door mensen: die in haat en woede Hem pijn deden: Judas met een kus, soldaten met boeien, Pilatus met schijnheiligheid, discipelen met hun vluchten, Petrus met het verloochenen, soldaten met het bespotten, knechten met het kruisigen, voorbijgangers met het lasteren. En dan bovenal: Hij is gebroken, verbrijzeld door de toorn van God. Die op Hem drukte als een last op Zijn lichaam en ziel. Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen. Het brood dat wij breken. En aan de tafel zie ik en gedenk ik: Hij liet Zich verbrijzelen. Hij heeft de Zijnen liefgehad tot het einde. En is door de verbrijzeling heengegaan om mijn verlossing te verwerven.

En de beker der dankzegging die wij dankzeggende zegenen. Daar is wat verschil van inzicht over. Je kunt vertalen: de beker van lofprijzing die wij prijzen. De beker waarmee wij God, Die hem geeft prijzen. Dan houd de predikant zijn hand niet met het zegengebaar boven de beker. Je kunt ook uitleggen: de beker der zegening, waarin zoveel zegen voor ons is, die zegenen wij, die wijden wij aan God, aan het Goddelijk gebruik aan deze tafel. Daarom houd de predikant dan ook zijn hand zegenend boven de beker. In elk geval gaat het erom dat het de beker is die zoveel goeds ons geeft. Het goede van Gods heil, van vrede met God, genade in God, eeuwig erfdeel in de hemelen.

Dus het brood dat wij breken ziet op de zwaarte van het lijden van Jezus. En de beker der dankzegging ziet op de vrucht van het lijden van Jezus. Daar ligt voor de bruid het leven in. Dat zoekt zij buiten zichzelf in Hem, in de zwaarte en de vrucht van Zijn lijden. En die twee zijn de gemeenschap met het lichaam en bloed van Christus. Teken en zegel, bewijs van de gemeenschap met Christus.

Gemeenschap daar zit het woord gemeenschappelijk in. Teken en zegel dat de bruid iets gemeenschappelijk heeft met haar Bruidegom, dat ze deelt in Zijn goederen. Deel heeft aan Zijn offer, Zijn vrede, Zijn liefde. De Bruidegom zegt: al het mijne is het uwe. Alles wat van Mij is, wat Ik verworven heb, dat is ook van u. Het oordeel dat achter Mij ligt, de schuld die betaald is, de vrede met God, het eeuwige leven: wat van Mij is, is van u. U deelt erin. U hebt het gemeenschappelijk met mij. Samen delen we in de schatten van de Vader! Ik verwierf ze, maar ze zijn voor u het zo goed als voor mij. Met Hem gekruisigd, met Hem gestorven, met Hem opgestaan, met Hem in de hemel gezet.

En in de tweede plaats betekent gemeenschap omgang, verbondenheid. Het woord wordt niet voor niets gebruikt in de combinatie geslachtsgemeenschap. Omgang, verbondenheid. Verlangen naar elkaar. Teken en bewijs van de omgang die Ik met u heb zegt de hemelse Bruidegom. Van het verlangen van Mij naar u. En die is zo innig als brood en wijn, eten en drinken door heel je lichaam gaan. Wat je eet dat gaat via je bloedbanen overal naartoe, van je hersencellen tot aan je kleine teen, overal komt de kracht van het eten. Doortrekt je helemaal. Zo trekt Mijn offer, Mijn liefde door heel je leven heen, heel je geestelijk leven heen. Overal komt de kracht van Mijn liefde en offer. Elk element van het geestelijk leven wordt erdoor gevoed. Vertrouwen, hopen, verootmoedigen, verlangen, kruisdragen, alles alles wordt doortrokken met de kracht van Mijn liefde en van Mijn offer. Mijn liefde en offer doortrekken heel je leven en voeden het. En dat zal Ik altijd blijven doen. Niet alleen nu, maar altijd. En dan zul jij ook omgang met Mij zoeken: wederliefde, verlangen, Mij bedoelen. Heel Mijn hart gaat naar u uit en dan zal heel uw hart naar Mij uitgaan. Mijn verlangen naar u wekt op uw verlangen naar Mij.

Het brood dat wij breken en de beker die wij zegenen of lofprijzen zijn teken en zegel van de gemeenschap met Christus. Mijn bruid. Al het Mijne is het uwe en al Mijn verlangen zal altijd naar u uitgaan en u helemaal doortrekken opdat uw verlangen naar Mij zal uitgaan. Dat krijg je aan de tafel als bruid verzegeld. Zul je er nooit, nooit meer aan twifelen? Dat al het Mijne het uwe is? Zul je er nooit, nooit meer aan twifelen? Dat Ik naar u verlang en dat Ik dat altijd zal blijven doen? Dat Ik u zal doortrekken met de kracht van Mijn liefde en offer? Zult u daar nooit meer aan twifelen, dat hoeft toch niet, dat mag toch

niet? En wat schaam je je dan over je twijfels van de afgelopen tijd, over je kleingeloof en ongeloof? Over je gebrek aan vertrouwen, je verdenking van Zijn trouw, je afzwakken van Zijn woord.

En als ik Zijn bruid niet ben: wat mis ik veel. Wat mis een rijkdom en een vastheid. Geen bruid van de Heere Jezus. Wat heb je dan? Geen deel aan Zijn verworven rijkdom. Onder de schuld, de vloek, de toorn van God. In de ban en greep van de zonde, de duivel, het verderf. Onder invloed van de duivel die mijn denken doortrekt en beïnvloedt. En hoe word ik dan bruid van Christus? Niet door de werken der wet, maar door de prediking des geloofs! Door me als goddeloze te erkennen en te laten vallen op Christus werk.

2 de bruid neemt

Nadat het brood gebroken de beker met wijn gezegend is, gewijd aan het gebruik van het heilig Avondmaal klinken de woorden: neemt eet, of drinkt, gedenkt en gelooft dat het dierbaar lichaam, bloed van onze Heere Jezus Christus verbroken, vergoten is tot een volkomen verzoening van al onze zonden. Dat brood en die beker wordt gegeven. De dienaar geeft. Om aan te geven dat Christus geeft. En de gevende Bruidegom daar hoort een nemende, in ontvangst nemende bruid bij. Dat is nou heel het geloofsleven: een gevende Christus. En een in ontvangst nemende bruid. Christus geeft. Altijd maar weer. Wat Christus niet geeft, heb ik niet, en krijg ik op geen enkele manier. Altijd Christus Die geeft. En ik mag in ontvangst nemen. Omdat het mij gegeven wordt. Zo is het altijd weer. En het geloof neemt, neemt in ontvangst. Dat is het wezen, verlangen van het geloof: willen ontvangen wat Christus geeft. Dat is werk van de Heilige Geest. Dat kan soms heel zwak zijn, heel lauw, heel doods, dat kan soms enorm bestreden worden, tegengehouden, teruggeduwd worden, maar geloof wil nemen, ontvangen wat Christus heeft en geeft. Kan niet van Jezus en Zijn gaven afblijven. Het geloof kan niet van Hem afblijven. Nergens anders is vrede, rust te vinden. Overal achtervolgen mij mijn zonden van heden en verleden.

En eet. Neemt en eet, of neemt drinkt allen daaruit. Met de mond van brood en wijn. Met de mond van geloof van Zijn werk en waarde. Eten, tot je nemen, ja Heere, het is voor mij en van mij. En Hij zal voeden. Zoals brood en wijn het lichaam voeden zo zal Mijn lichaam en Mijn bloed uw ziel voeden. Ik zal kracht ontvangen tot het eeuwige leven. Voedsel voor het zwakke geloof. Waardoor het geloof gesterkt zal

worden, onderhouden zal worden. En zoals voedsel heel het lichaam doortrekt en overal naartoe geleid wordt zodat heel het lichaam ervan profiteert, zo zal Jezus offer heel het geloofsleven doortrekken zodat het geloof in zijn volle breedte en diepte gevoed wordt: in zijn hopen en liefhebben, in zijn verootmoedigen en verlangen, in zijn kruisdragen en strijden. Eet en het zal u goed doen.

Gedenkt en geloof dat het dierbaar lichaam, bloed van onze Heere Jezus verbroken, vergoten is tot volkomen verzoening van al onze zonden. Tot verzoening. En verzoening betekent: er is voldaan. Betaald, vergoed, goedge maakt. Verzoening betekent: het is niet zo dat God heeft gezegd: nou we maken er geen punt van, we laten het rusten. Gelukkig niet, want dan zou Hij er nog op terug kunnen komen. Bij nader inzien zeggen: ja, dat zei Ik toen wel, maar Ik wil daar toch nog eens met je over doorpraten. Nee, er is betaald, vergoed. En verzoening geeft aan: dat is door een Ander gebeurd. Iemand anders heeft betaald. Christus heeft betaald voor mijn zonden. Mijn schuld op Zich genomen. De straf gedragen, de toorn Gods weggedragen. En tegelijk de gehoorzaamheid vervuld. Zodat ik kapitaal heb om binnen te komen in Gods Koninkrijk. Niet alleen mijn schuld vereffend maar ook kapitaal op mijn rekening gezet. Vergelijk het met geld: ik ben heb € 100, -- nodig om ergens binnen te komen. Maar ik sta € 100,-- in het rood. En er komt een ander die mijn schuld op zich neemt en aflost en die € 100,-- meebrengt zodat ik entree betalen kan. Verzoening. En dan van al mijn zonden. Allemaal. Hoe je zo kunt verdelen: met grote gevolgen, met nauwelijks gevolgen, voor mijn bekering, na mijn bekering, eenmalige en die telkens weer terugkomt. Al onze zonden, Niet één uitgezonderd. En dan: volkomen verzoening. Volmaakt. Ik ben bekleed met Zijn gerechtigheid en dat is vlekkeloos, er zit niets geen tekort aan of in, er hoeft niets meer bij. Niets, niets hoeft ik te doen, moet ik doen of kunnen doen, het is volkomen verzoend. God ziet mij aan als had ik zelf alles volbracht en voldaan dat Christus heeft voldaan. Alsof ik een tien heb. Vlekkeloos, volmaakt. Volkomen verzoening. En mijn leven met de Heere, dat ik Hem liefheb, Hem verlang te dienen, is daar vrucht van. Dat kleine puntje boven de grond uit, van verlangen, liefde, berouw, komt uit deze bol: volkomen verzoening.

Gedenkt dat! Aan de tafel. Deze rijkdom. En Zijn lijden. Wat doe je aan de tafel of als je kijkt? Dit gedenken. Deze rijkdom: volkomen

verzoening, vlekkeloos voor God, erfgenaam van het eeuwige leven. God ziet geen zonde in mij. Onherroepelijk, eeuwigdurend, onveranderlijk. En Zijn lijden: Hij wilde komen, het formulier gonst door je hoofd: van de Vader in de wereld gezonden, de toorn Gods gedragen, Hij gebonden, Hij te schande, Hij de vervloeking, Hij de Godsverlating. Gedenkt.

En gelooft: gelooft: dat deed Hij voor mij. Voor mij. Helemaal, en persoonlijk. Hij dacht aan mij toen Hij kwam, leed, bloedde, hing, neerdaalde. Hij dacht aan mij. Deed het voor mij: zondaar, vijand, vloekwaardige, tegenstrever, pijndoener.

A Brakel zegt; gedenkt en overdenkt de weg de Christus ging. Dat Hij die voor u ging. Gedenkt de rijkdom van Zijn heil en genade. Gedenk wie u bent: kruisiger van de Zoon, die Hem laat bloeden, hangen, lijden, spijkeren.

Geluk en schaamte strengelen zich ineen, verwondering en verootmoediging, vreugde en berouw, hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog. O heerlijk erf gij kunt mijn ziel vervoeren. Wonderlijke vreugde, want het is vreugde terwijl ik zie wat ik Hem aandeed. Wonderlijke droefheid, want het is droefheid terwijl ik zie Zijn heil, liefde, rijkdom voor mij. En ineens kinkt al de woorden; wij lezen aan deze tafel en daarna zingen wij..... De tijd was om eer je er erg in had. Zoveel te overdenken.

Als we maar nooit vergeten: het gaat ten diepste daar niet om. Het gaat niet om onze ervaring en genieting. Die kan ook zo tegenvallen en teleurstellen. Toch weer afgeleid, toch weer door twijfel besprongen. Toch weer zo kort en goed en wel thuis doorkruist een opmerking alles al weer. Nee, het gaat om teken en zegel. De Bruidegom geeft de ring. Ik heb u lief, Ik blijf u trouw. Hij verzekert: zo is het, zo blijft het, zo zal het zijn, eeuwig. Hetzij we mochten ontvangen beleving van het heil hetzij niet, het wil ons terug doen keren tot Hem, Die geeft. Als het van mijn nemen afhing, zou het droevig gesteld zijn, maar de tafel bepaald me juist bij Zijn geven.

Wie er buiten staat. Wie merkt: ik deel er niet in. Ik durf het niet me toe te eigenen, ik sta er buiten. Kom dan, tot de tafel? Nee, dat niet allereerst. Kom dan, tot Christus. Als goddeloze, hulpeloze. Kom tot Christus. En kom met Christus in uw armen tot de tafel.

Amen